

Vzkříšení Lazara

Převod materiálu

David Najbrt

Pořadí v lekci

12

Téma

Pán Ježíš vzkřísil z lásky Lazara a evangelista Jan to zapsal, abychom i my věřili, že vzkříšení se týká i nás.

I když se smrt zdá jako konec všeho, pro Pána Boha a jeho lásku k nám to není překážka.

Cíle

- Dět si mají připomenout, že smrt není konec lásky k druhým lidem a k Bohu. Že Pán Ježíš nám otevře el nový život a nové setkání i přes smrt.
- Dět mají porozumět, že na toto Boží dílo lásky musíme trpělivě čekat, a věřit Pánu Bohu, i když se zdá, že se svojí pomocí otálí, nebo to vypadá, že jeho pomoc přijde už pozdě.

Pro učitele

Poznámky k příběhu

- Betanie — vesnice asi 3 km od Jeruzaléma.
- Lazar — forma jména, v jehož slovním základu se objevuje Břh (m?) (je) pomoc: Břh pomohl, Pomozpánbřh.
- Marie a Marta — Lazarovy sestry, Marie, která pomazala Ježíšovy nohy olejem a otřela je svými vlasy, ale až v následující kapitole.
- v. 4–6 — pohybujeme se v různých vrstvách nebo hloubkách chápání — Ježíš říká: „Ta nemoc není k smrti, ale k slávě Boží.“ Na jedné rovině ovšem ona nemoc k smrti vede, Lazar umře. Na hlubší rovině Ježíš sděluje, co je na celé věci, resp. na celém životě, na celém Božím vztahování se k lidem, to nejdůležitější a podstatné. Nemoc to není, a nakonec ani smrt, je to Ježíšova smrt a zmrtvýchvstání — Boží dílo záchrany člověka.
- Ježíš Lazara i jeho sestry miloval (připomíná se několikrát), přesto dva dny čekal. Tento záměrný odklad na jedné rovině připravuje (inscenuje) zázrak vzkříšení už dlouho mrtvého (několik dní). Na jiné poznáváme, že Pán Břh dělá věci ve své vůli a nic to nemění na jeho lásce k nám. V biblickém svědectví i příbězích sv. sk. po-biblických je pravidelně rozměr svědectví víry v situaci krize, ve které dochází odkladu pomoci (až i třeba za smrti), Božího prodlévání. Představa, že takové prodlévání je jakousi „Boží svévolí“, naschvácem, je plochá — chybí jí rozměr Boží lásky a perspektiva Božího království (srv. Jb).
- „Aby byl oslaven“ — v Janovi jsou formulace o oslavení vztahovány k Ježíšově kříži. Jeho smrt nenese na rozdíl od Marka a Matouše v Janovi rozměr utrpení, bolesti, opuštěnosti, ale oslavy, vyvýšení, vítězství. V Janovi je vzkříšení Lazara bezprostřední příčinou, vedoucí k rozhodnutí židovských představitelů, že je třeba Ježíše zabít.
- Pojme do Judska — Ježíš po dramatických událostech v předcházející kapitole odešel za Jordán (J 10,40).
- Židé chtěli kamenovat (J 10,31.39).

- Židé — Janovo evangelium svádělo svým pojmenováním Ježíšových odpůrců, které vykládá až k antisemitismu a podobným nekřesťanským výlevům. Neškodí připomenout, že i Pán Ježíš byl Žid, a stejně tak jeho učedníci a následovníci. Janovo evangelium bylo psáno v době, kdy první křesťané žili už mimo židovské synagogy. Do Janova vyjádření na těchto místech zřejmě proniká i zkušenost doby, ve které je evangelium psáno.
- Nedorozumění s učedníky (v. 11nn.) — vede ke zdůraznění, že jde opravdu o smrt, která se stane potřebností pro víru svůdků, pro Ježíšovu křesťanskou moc.
- Váhání Marie: nejde vstát, zůstává doma — váhání víry v situaci prodlévání Boží pomoci.
- Marta přichází a formuluje své pochybnosti: věřím, že máš tu moc — nechápu, proč jsi ji nepoužil, když to ještě bylo možné.
- Marta věří „vzkříšení v poslední den“, vzkříšení k poslednímu soudu.
- Po Ježíšových slovech ale vyznává víru v Ježíšovu moc, která nezůstala nevyužita, dokud to bylo možné, protože pro tuto moc nejsou žádné hranice nepřekonatelné, resp. všechny hranice — smrt, hříchy jí překonány budou.
- Na Martino pobídnutí vyjadřuje své pochybnosti i Marie. Ježíš pro tentokrát neříní slovem, ale oslovuje jím.
- Ježíšova láska a Ježíšovy emoce, citová hnutí k lidem: vzrušení, rozhorlení, slzy. Soucit s lidskou bolestí, zármutkem, utrpením, které ho nenechává v klidu; v rozhorlení je i osten hněvu, naštvání — nesmělosti s utrpením druhých — ani s jejich nechápavostí víry: v. 37 připravuje nahrávku na směr: „dokázal uzdravit slepého, dokázal by i uzdravit ze smrtelné nemoci, teď mu ale už zbývají jen slzy.“ (Po Martě a Marii třeba podobná oťesená, nebo nerozkvetlá víra.)
- Vzkříšení se děje slovem; není nic, co by odolalo Božímu slovu — ani smrt.
- Ježíšovo působení provádí moc Boží — která uzdravuje, vrací zrak slepým, sluch hluchým, naději chudým a ztraceným, ztracené (malomocné, celníky, prostitutky) vrací zpátky do života, vrací život mrtvým (Mt 11,5; L 7,22; Mt 9,18–26; Mk 5,21–43; L 8,40–56; L 7,11–16).
- Lazar byl vzkříšen, ale nakonec nepochybně zase zemřel — v tomto smyslu je zde zázrak vzkříšení „jen“ svůdčím Ježíšovy moci a věle tuto moc obnovat milovaným lidem.
- Vedle toho je to zázrak návratu do života, přes nepřekonatelnou hranici. V tomto smyslu tedy nemá Boží láska k člověku hranice.
- Nikdo jí uvěřil, nikdo jí ne. Otázka víry je otázkou pro každého člověka osobně.

Poznámky k tématu období

V období závěru církevního roku, přemýšlení o otázce smrti člověka, „Dušiček“, máme zde výhled za smrt. Ke vzkříšení a k novému životu a novému setkání.

Úskali

Otázka proč Pán Bůh nepřichází na pomoc a neudělá zázrak, i když tolik věříme v jeho moc, je otázkou mnoha biblických svůdků (zvl. žalmistů) i postav tohoto příběhu. Víra je v takových chvílích oťesena, prochází těžkou zkouškou. Odpověď na tuto otázku, že Pán Bůh řídí svou vůli a ve svém zájmu, může být pro zkoušenou víru poměrně prázdná, až vlastně jen fráze.

Výklad tohoto oddílu je dobré směřovat k tomu, že je svůdčím o tom, že Boží jednání s člověkem, Boží vztah k člověku není smrtí skončen, přerušen, uzavřen. Příběh je svůdčím, že Pán Bůh má moc dát člověku nový život v našich lidských rozměrech. Pro Boží moc a lásku k člověku není smrt překážkou ani v situaci úplného konce tohoto vesměšního života. Lazarovo vzkříšení vede k Ježíšovu křesťanství a tím k záchraně ze smrti i hříchu člověka pro tento vesměšný život i pro to, co přijde po něm.

Otázkou zůstává Lazarův život po vzkříšení, téma krásné literatury a spekulací. Jsou to jen spekulace, raději bych se jim vyhnul.

Odkazy

[Vzkříšení Lazara](#), pořad *Ro Ranní slovo*, host Jan Sokol.

Kázání (nejen) z našich sborů dostupná na internetu ([např.](#))

[Vzkříšení Lazara](#) (deti.vira.cz, pracovní listy).

Šapek, Karel: Apokryfy.

Pro děti

Pro předškolní děti

Třili jste se na něco? A splnilo se vám to? Třeba, že někdy pojedete na výlet, do zoo na zvířátka, na zmrzlinu, na návštěvu? Zkusíme to namalovat.

Někdy se to, na co se těšíme, nesplní. Stalo se vám to?

Někdy se stane, že se nám splní i to, co jsme si mysleli, že nejde. Nejede vlak, nejede auto, prší a nemůžeme ven, zmrzlina má zavřeno. A ono se to někdy splní jinak. Místo vlaku nás odveze autobus, místo hraní si venku si uděláme nádhernou hru doma, najdeme nově otevřený obchod se zmrzlinou tam, kde dříve byl prázdný dům. A my máme radost, snad i větší, než na jakou jsme se těšili. Zkusme si to namalovat.

Pánu Bohu můžeme věřit, že pro nás má připravené i věci, které si myslíme, že nejdou.

Zkusme si připravit nějakou krabíčku, která nejde otevřít, je v ní něco moc dobrého, ale nemáme klíč, nebo otvírák, nebo se do ní nemůžeme dostat. Nedá se nic dělat. Nakonec se krabíčka otevře a my máme radost z toho, co jsme si mysleli, že nejde.

Pomůcky: Pastelky, barvy, papír; krabice s dobrotami.

Pro mladší děti

Pán Ježíš říkal věci, které se lidem, kteří Pána Boha chtěli vidět po svém, nelíbily. Nerozuměli tomu, ani tomu nezkoušeli rozumět, radši se naštváli a chtěli ho dokonce zabít. Pán Ježíš musel utéct až za řeku Jordán. Tam dostal zprávu, že Lazar, kterého měl moc rád, je moc nemocný a že asi umře. Lazarovy sestry, jmenovaly se Marta a Marie, a Pán Ježíš je měl taky moc rád, poslaly pro Pána Ježíše, protože si říkaly, že by třeba ještě stihnul přijít, než Lazar umře a třeba ho uzdravit. Pán Ježíš dokázal říkat takové věci, že lidé, co to slyšeli, najednou pochopili, co je v životě důležité a dobré. Dokázal tak vlastně uzdravovat nemocné lidské vztahy — když se lidé neměli a nechtěli mít rádi, nebo když zapomínali na Pána Boha. A Pán Ježíš právě tak dokázal uzdravovat i lidi, kteří měli nemocné oči, uši, jazyk, nohy, záda nebo třeba kůže. Pán Bůh ho poslal na svět, aby lidi uzdravoval — tím, co říkal i tím co dělal, a nakonec aby lidi zachránil, když se za něj (za nás) obtoval. A Pán Ježíš měl k tomu od Pána Boha velkou moc, takže dokázal uzdravit i beznadějně nemocné — i ty největší hříšníky i ty nejnemocnější lidi.

Když se Pán Ježíš dozvěděl, že je Lazar na umění, nevyběhl ale hned na cestu za ním. Ne snad že by se bál, že by ho zase někdo chtěl zabít. Pán Ježíš řekl a my vlastně nevíme proč. Víme, že to tak někdy v životě bývá. Plovák prosí Pána Boha o pomoc, o zázrak, a musí říkat. V takových chvílích se ukazuje, že k víře je potřeba trpělivost, že to, jak si to představujeme my, není tak, jak si to představuje Pán Bůh. Tohle nedorozumění, to, že Pánu Bohu nerozumíme, vychází z toho, že si nedovedeme představit, jak by všechno mohlo dopadnout nakonec dobře, když to teď vypadá tak špatně a zle.

Třeba když je někdo moc nemocný a umírá a my prosíme Pána Boha, aby ho zachránil, že by nám moc chybl, a on stejně umře. To vypadá jako úplný konec. Když Pánu Bohu vřídíme, vřídíme mu, že dokáže i takovýhle smutný konec obrátit nakonec k dobrému, že se i po smrti setkáme s tím, koho máme rádi.

Dnešní příběh totiž pokračuje. Pán Ježíš nakonec za Lazarem přišel. Ale Lazar už byl mrtvý, už byl pohřbený v hrobě. Všichni si mysleli, že Pán Ježíš přišel pozdě, že teď už se přece nedá nic dělat, že přišel s křížem po funuse. Myslela si to Marta, myslela si to i Marie, které Pána Ježíše znaly a vřídily mu a myslely si, že ví, co může a nemůže dokázat.

Nakonec ale pochopily, že Pán Ježíš nemá moc uzdravit jenom pro tenhle náš život tady, ale že má moc zachránit lidi i ze smrti. Marta to Pán Ježíš řekl, a ona tomu uvěřila. Marii to ukázal, když zavolal Lazara z hrobu a vzkřísil ho z mrtvých.

My jsme na tom spíš jako ta Marta. Pán Ježíš nechodí mezi lidmi tak, jako chodil tehdy, nekřísí mrtvé, abychom to viděli tak, jako tehdy Marie, ale promlouvá k nám — v Bibli, v modlitbě, v setkáních s druhými lidmi — tak, abychom to všichni slyšeli. A uvěřili mu. Věřili mu, že smrt není konec. To, že umřel Pán Ježíš, a že i my všichni jednou umřeme, tomu se věří snadno. Pán Ježíš k nám promlouvá tak, abychom věřili, že tak jako on vstal z mrtvých, tak i pro nás je smrt nový začátek a nový život a nové setkání s ním, i s těmi, které máme rádi.

Pro starší děti

Co nás víc oslovuje? Když si o něčem povídáme, nebo když něco uvidíme na vlastní oči? Čemu víc věříme?

Víra je v tomhle těžká, nebo těžší. To, čemu věříme, nevidíme, jenom o tom slyšíme. A teprve, když tomu věříme, můžeme to, čemu věříme, kolem sebe i zahlédnout. Tam, kde bychom to dříve neviděli. Setkávat se s Pánem Bohem a s Ježíšem můžeme totiž tam, kde mu věříme.

Přetřeme si příběh a projdeme si ho.

Kdo v příběhu o Lazarovi slyšel a věřil? Kdo viděl a věřil? Byl tam někdo, kdo viděl a nevěřil?

Zkuste v příběhu najít, jak Pán Ježíš celou situaci prožíval. (Horlil, rozrušil se, plakal.)

Kdybyste něco takového viděli, co byste si mysleli? Že je to trik, podvod? Je snadné uvěřit i něčemu, co vidíme?

Setkali jste se s tím, že někdo moc prosil Pána Boha o zázrak? Třeba, aby se uzdravil, někdo blízký, kdo umíral? Splnilo se to? Nebo ne? Máme se takhle modlit?

Někdy nerozumíme Pánu Bohu, proč něco neudělá. Můžeme ale věřit, že Pán Bůh rozumí nám, že ví, co nás trápí a co bychom si tolik přáli. To, co Pán Bůh udělá, je často jinak, než si představujeme. Věříme, že Pán Bůh všechno přivede k dobrému, byť i přes smrt, kterou si představujeme jako úplný konec (všeho dobrého).

Jak byste tento příběh nazvali vy? Je o Lazarovi? Nebo o Ježíšovi? Nebo o víře Marty, Marie? Nebo o smrti a o tom, že v Božích očích smrt nemá práva?

Liturgie

Biblický text k zapamatování

Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. (J 11,25)

Modlitba

Pane Bože, ty víš, o co bychom tě chtěli prosit, ty nás znáš a ty nám rozumíš. Dávej nám, prosíme, trpělivost, abychom dovedli čekat na tvé dary. Dávej nám, prosíme, pokoru a otevřenost, abychom hledali tvou vůli a ne vůli svou. Dávej nám, prosím, víru, že vzkříšení a nový život se týká přímo každého z nás, že jsi je připravil pro nás pro všechny. Amen.

Kam dále

[Vzkříšení Lazara \(deti.vira.cz, pracovní listy\)](#)

Odkaz na píseň

[Buď tobě sláva, jenž jsi z mrtvých vstal](#)

[Ježíš živ jest i já s ním](#)

[Až usnu navždy \(SV13\)](#)

[Sláva halelu \(SV53\)](#)

[Já jdu tam do Boží země \(SV97\)](#)

[Vánoční \(Jsem zde na zemi poutníkem\) \(SV133\)](#)

[Kristus je má síla i spasení?](#)

[Velikonoční \(Nepůjdu hledat hrob\) \(SV214\)](#)

Cílová skupina

[Starší školní](#)

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

Katechetické cykly

[Církevní rok](#)

Biblický odkaz (kat)

[Jan 11,1–47](#)

[2 Korintským 5,14–21](#)

[Matouš 11,5](#)

[Lukáš 7,22](#)

[Matouš 9,18–26](#)

[Marek 5,21–43](#)

[Lukáš 8,40–56](#)

[Lukáš 7,11–16](#)